

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

LAWHON, ARIEL

Râul înghețat / Ariel Lawhon. - București : Bookzone, 2025

ISBN 978-630-305-370-7

821.111

Traducător: **Diana Botescu**

Redactor: **Justina Ene**

Grafician copertă: **Adelina Gavrilă**

Tehnoredactor: **Anca Marisac**

The Frozen River

Copyright © 2023 by Ariel Lawhon

Jacket photograph © Natasza Fiedotjew/Trevillion Images Jacket

design by John Fontana Map of Hallowell, Maine, by Mapping

Specialists, Ltd. Book design by Soonyoung Kwon

All rights reserved.

© Bookzone 2025, pentru prezenta ediție

Toate drepturile rezervate pentru limba română.

Nicio parte a acestei lucrări nu poate fi stocată

sau reprodusă fără acordul editurii.

Editura Bookzone

Șoseaua Berceni nr. 104, sector 4, București

Comenzi și informații:

Telefon: 031-433.50.68

E-mail: office@bookzone.ro

www.bookzone.ro

ARIEL LAWHON

RÂUL ÎNGHEȚAT

Bookzone
BUCUREȘTI, 2025

1

O SPÂNZURARE

NOIEMBRIE 1789

Adevărul o să iasă la lumină; un omor nu poate rămâne
multă vreme ascuns¹

— WILLIAM SHAKESPEARE, *Neguțătorul din Veneția*

---

¹ Replica lui Launcelot din piesa *Neguțătorul din Veneția* a lui William Shakespeare, traducere de Petre Solomon, colecția *Shakespeare - Opere complete*, vol. 3, Ed. Univers, București, 1982 (n. tr.).

TRECUTUL ESTE PROLOGUL

Trupul plutește în aval. Dar este sfârșitul lui noiembrie, iar râul Kennebec începe să înghețe. Sloiuri mari de gheață se învârt și se rostogolesc prin apă, adunându-se ici-acolo în movile, în timp ce, de pe ambele maluri, gheața începe să se întindă ca niște degete reci și transparente, pătrunzând în curent și agățând tot ce trece prin el. Deja îngreunat de hainele ude și de cizmele grele de piele, cadavrul se clatină în curent, cu ochii lipsiți de strălucire fixând semiluna.

Este o noapte mohorâtă, cu vânt aspru și ger năucitor, și cu cât râul îngheață mai tare, cu atât curge mai încet, prinzându-l în strânsoarea sa lentă, în timp ce faldurile cămășii de in îi flutură precum petalele unei lalele maro ofilite. Cu doar o oră în urmă, părul îi era pieptănat spre spate și prins cu o bucată de dantelă. Luase dantela, bineînțeles, și până la urmă, dacă nu ar fi făcut acea alegere – căci soarta este un lucru atât de fragil – ar fi *putut* fi încă în viață. Dar, pe lângă durerea pe care o pricinuiseră, gestul acesta constituise și un afront. S-au purtat războaie pentru mai puțin de atât.

Mortul se grăbea să părăsească acest loc. Avea deja prea multe probleme și, dacă ar fi avut mai multă grijă, dacă ar fi avut răbdare, și-ar fi auzit atacatorii în pădure. I-ar fi auzit. S-ar fi ascuns. Și-ar fi ținut respirația și ar fi așteptat să treacă mai departe. Dar mortul era nesăbuit și nerăbdător. Gâfâia. Lăsase urme în zăpadă și nu era greu de găsit. Părul îi s-a desfăcut în timpul încăierării, iar bucățița de dantelă a fost recuperată și băgată într-un buzunar, iar acum părul,

castaniu ca malul noroios al râului, este încâlcit, unele șuvițe îi stau lipite de frunte, iar altele i-au intrat în gură, aspirate în timpul unei ultime răsufări îngrozite pe care a apucat să o tragă înainte să fi fost aruncat în râu.

Corpul său contorsionat și zdrobit este târât de curent încă o jumătate de kilometru înainte ca gheața să se solidifice și să se blocheze pe râu cu un geamăt de oboseală, prinzându-l la vreo cinci metri de țârm, cu fața la un centimetru sub suprafață, cu buzele întredeschise și cu ochii încă larg deschiși de uimire.

Marele îngheț a venit cu o lună mai devreme în orașul Hallowell, Maine, și – mortul nu avea de unde să știe acest lucru, cum nici cei care locuiesc aici nu aveau de unde ști – dezghețul nu va veni decât peste multe, multe luni îndelungate. Vor numi acest an Anul Iernii celei Lungi. Va deveni legendă, iar el va fi o parte importantă a acestei legende. Deocamdată, însă, locuitorii dorm în siguranță și la căldură în paturile lor, cu ușile bine ferecate pentru a se adăposti de iarna timpurie și sălbatică. Dar acolo – de-a lungul malului râului, dacă te uiți cu atenție – se mișcă în lumina lunii ceva întunecat și agil. O vulpe. Indecisă, ea pune o labă pe gheață. Apoi încă una. Ezită, pentru că știe cât de capricios poate fi râul, cât de mult își dorește să înghită și să tragă totul în adâncurile sale involburate. Dar gheața rezistă, iar vulpea înaintează spre bărbatul mort. Se furișează până la locul unde zace el, îngropat în gheață. Fiara isteată îl privește cu capul înclinat într-o parte, dar el nu-i întoarce privirea. Ea își ridică nasul spre cer. Adulmecă pericolul. Inspiră mirosul înțepător de ger și de brazi de lângă râu și, de mai departe, cea mai slabă adiere cu miros de fum de lemne. Satisfăcută, vulpea începe să urle.

FIERĂRIA CLARK

JOI, 26 NOIEMBRIE

— Nu trebuie să te temi, îi spun lui Betsy Clark. În toți anii de când asist femeii la naștere, nu am pierdut niciodată o mamă.

Tânăra femeie se uită la mine, cu ochii mari, cu sudoare pe tâmpile, și dă din cap. Dar nu cred că mă crede. Ele nu mă cred niciodată. Fiecare femeie în travaliu bănuiește că este, de fapt, la câteva clipe distanță de moarte. Asta este normal. Și nu mă ofensează. O femeie nu este niciodată mai vulnerabilă decât în timpul travaliului. Și nici nu este vreodată mai puternică. Asemeni unui animal rănit, încolțit și disperat, ea își petrece travaliul când încolăcindu-se ca un șarpe, când răbufnind. Acest proces în care corpul său este întors pe dos ar trebui să omoare o femeie. În mod normal, nimeni nu ar trebui să supraviețuiască unui asemenea lucru. Și totuși, în mod miraculos, ele supraviețuiesc, de fiecare dată.

John Cowan – tânărul fierar ucenic al soțului lui Betsy – a venit să mă ia acum două ore, iar eu i-am spus că nu avem timp de pierdut. Copiii lui Betsy vin pe lume cu o viteză neobișnuită și cu niște țipete pe măsură. Vin ca niște iele urlătoare, alunecoși și roșii la față, dar atât de mici încât, chiar și la termen, fundulețele lor îmi încap cu totul în palmă. Niște mogâldețe. John a făcut exact cum i-am spus și am mers atât

de repede, încât încă mă doare tot corpul după cursa noastră nebună prin Hallowell.

Dar acum, după ce abia am ajuns și m-am așezat, constat că pruncul este deja angajat. Contractiile lui Betsy sunt la 30 de secunde distanță. Copilul acesta – la fel ca ceilalți – se grăbește să-și întâlnească mama. Din fericire, ea este bine construită pentru naștere.

– E timpul, îi spun eu, așezându-i o mână caldă pe fiecare genunchi.

Îi îndepărtez ușor și o ajut pe tânără să-și ridice cămașa de noapte mai sus, peste burta goală. Este tare, încordată în punctul culminant al unei contracții, iar Betsy strânge din dinți, încercând să nu urle.

Travaliul face din fiecare femeie o novice. De fiecare dată este ca prima dată, iar singura experiență vine din partea celor adunate să ajute. Așa că Betsy și-a adunat femeile din familie: mama, surorile, verișoara, mătușa. Nașterea este un eveniment comun, și toate intră în acțiune atunci când ea își pierde hotărârea și urlă de durere. Ele știu ce înseamnă asta. Chiar și cele care nu au de făcut ceva anume găsesc ce să facă. Fierb apa. Întrețin focul. Împachetează cârpe. Aceasta este munca femeilor la modul cel mai elementar. Bărbații nu au ce căuta în această încăpere, nu au niciun *drept*, iar soțul lui Betsy s-a retras la fierărie, neputincios, pentru a-și vărsa frica și frustrarea pe nicovală și a lovi o bucată de metal topit până la supunere.

Femeile din jurul lui Betsy lucrează în tandem, privindu-mă, reacționând la fiecare indicație. Întind o mână și primesc o cârpă caldă și umedă. Imediat ce am șters cel mai nou val de sânge și apă, cârpa îmi este smulsă din mână și înlocuită cu una curată. Cea mai tânără rudă a lui Betsy – o verișoară de cel mult 12 ani – este însărcinată să curețe cârpele murdare, să mențină apa din ceainic în fierbere și să umple din nou găleata de spălat. Își face treaba fără să clipească sau să se plângă.

– Văd copilul, spun eu, cu mâna pe capul cald și alunecos. Chel ca un ou. La fel ca ceilalți.

Betsy își ridică bărbia și vorbește cu o grimasă în timp ce contracția își slăbește strânsoarea.

– Asta înseamnă că e tot fată?

– Nu înseamnă nimic.

Îmi mențin privirea fixă și țin delicat cu mâna căpșorul mic care se împinge în palma mea.

– Charles vrea un băiat, glumește ea.

Charles nu are niciun cuvânt de spus, îmi spun în gând.

Un alt val brutal se abate asupra lui Betsy, iar surorile ei se apropie pentru a-i ridica picioarele și a le ține în poziție. Urmăresc cum se întetește contracția lui Betsy în timp ce i se încordează abdomenul.

– La numărătoarea mea, împinge! îi spun eu. Unu. Doi. Trei... *Acum*.

Își ține respirația, se apleacă, și văd încă doi centimetri de cap chelios. Nu apucă să-și tragă răsuflarea înainte ca următorul val să se rostogolească peste ea, și apoi vin, necruțătoare, unul peste altul, fără să-și slăbească deloc strânsoarea asupra pântecelui ei. Betsy împinge. Încearcă să tragă aer în piept. Împinge din nou. Din nou. Și încă o dată. Cineva îi șterge sudoarea de pe frunte și lacrimile de pe obraji, dar eu nu îmi iau privirea de acolo. În cele din urmă, capul reușește să treacă.

Îmi mișc ușor mâna înainte, ținând în palmă un obraz și o ureche mică.

– Acum doar umerii mai trebuie să treacă. Încă două împingeri ar trebui să fie de ajuns.

Betsy, însă, este pregătită să termine cu treaba asta și se ridică cu ultimele puteri, forțând copilul să ajungă direct în mâinile mele, apoi se prăbușește pe pat în timp ce copilul este eliberat din corpul ei cu o smucitură, singura legătură rămasă fiind cordonul argintiu alunecos.

Un strigăt slab și indignat umple camera, dar femeile din familia lui Betsy nici nu aplaudă, nici nu aclamă. Stau și privesc, tăcute, așteptând să mă pronunț.

— Bună, micuțo, șoptesc eu. Mai ai o fiică! Îi spun apoi lui Betsy și ridic bebelușul ca să-l vadă și ea.

— Of! spune ea, abătută, și se împinge în coate pentru a vedea copilul.

Mai rămâne o treabă de făcut și mă apuc de ea cu hotărâre. O așez pe fetiță pe pat, între picioarele mamei sale, și tai cordonul ombilical cu foarfeca. Odată ce legătura primordiale este tăiată, îi leg ombilicul cu o bucată de ață. Apoi, îmi scufund mâinile într-o găleată de spălat, le curăț și îmi trec degetul mare peste cerul gurii copilului. Nu simt nicio fisură palatină. Un alt mic miracol pe care îl înregistrez mental în timpul oricărei nașteri reușite. Șterg sângele și vernixul ceros de pe bebelușul care se zbate și alunecă, în timp ce o supraveghez pe Betsy pentru a vedea dacă nu cumva sângerează prea mult. Nimic nu pare ieșit din comun.

Femeile din jurul lui Betsy îi dau părul de pe față, o spală, îi dau să soarbă ceai cald. O ajută să stea în șezut și să se schimbe. O pregătesc să alăpteze.

— Uite ce frumoasă ești! Uite cât de *iubită* ești! îi spun fetiței și mă rog la Dumnezeu să fie adevărat.

Charles Clark își dorește atât de mult un fiu – acesta este al treilea copil al lor în patru ani –, încât încăpățănarea lui s-ar putea să-iucidă soția dacă nu este atent. Cât despre Betsy, ea este disperată să îi facă pe plac soțului ei și nu îl va refuza niciodată.

Totul pare în ordine cu mama și fetița, așa că o înfășor pe micuță într-un scutec curat și moale și i-o dau lui Betsy. Ea pune copilul la sân și șuieră când bebelușul îi apucă sfârscul. Asta îi face abdomenul să se contracte încă o dată, eliberându-se de placentă. Chiar și acest lucru este fascinant pentru mine și inspectez resturile travaliului în căutarea unor anomalii, asigurându-mă că placentă este intactă și că nu a rămas

nimic în urmă. Și aceasta este normală, iar eu arunc reziduurile în găleata de la picioarele mele.

— Mai este un ultim lucru, o avertizez eu.

Betsy dă din cap. A mai trecut prin asta.

— Ai răbdare cu mine. Va dura câteva secunde, dar s-ar putea să doară.

— Atunci, dați-i drumul!

Îi frământ abdomenul lui Betsy, mișcându-mi podul palmei încoace și încolo, ajutându-l să se contracte. Fata tresare, dar nu scoate un sunet, iar apoi nu-i mai rămâne altceva de făcut decât să alăpteze copilul.

— Cum îi vei spune? o întreb.

— Mary.

Un nume care înseamnă „amar”, mă gândesc, dar îi ofer tinerei mame un zâmbet aprobator, pentru că știu că asta așteaptă.

Femeile lucrează în echipă pentru a o curăța pe Betsy și a-i înfășura zona inghinală în cârpe curate și uscate. În următoarele câteva zile, acestea vor fi schimbate din oră în oră de către cele care o vor îngriji mai departe.

Este ora 04.30 – mai sunt câteva ore până la răsărit –, iar femeile din casa lui Betsy mișună încolo și încoace să curețe ultimele resturi de murdărie și apoi să meargă să doarmă cât mai pot. În următoarea săptămână, vor veni pe rând să aibă grijă de Betsy și de copiii ei. Va fi singura odihnă de care va avea parte tânăra soție a fierarului.

Îmi scot șorțul murdar și mă spal din nou pe mâini, apoi îmi leg șuvițele de păr care mi s-au desprins și mă așez pe marginea patului să beau ceașca de ceai – acum rece – care mi-a fost adusă când am sosit. Preț de câteva clipe privesc mama și copilul.

— Să-l anunț pe Charles că totul este bine? o întreb eu.

— Da, dar să nu-mi spunei dacă e supărat, zice Betsy.

— Nu are niciun drept să fie furios. I-ai dăruit un copil frumos.